Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 21. januára 2021 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dane – Daň z pridanej hodnoty (DPH) – Smernica 2006/112/ES – Článok 2 ods. 1 písm. c), článok 24 ods. 1 a článok 25 písm. a) – Zdaniteľné plnenia – Odmeny za verejné vykonanie hudobných diel – Článok 28 – Organizácia kolektívnej správy autorských práv – Výber týchto odmien od konečného používateľa vo vlastnom mene a na účet nositeľov autorských práv“

Vo veci C-501/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd, Rumunsko) z 22. februára 2019 a doručený Súdnemu dvoru 28. júna 2019, ktorý súvisí s konaním:

UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor

proti

Asociatia culturala „Suflet de Român“, zastúpená svojím likvidátorom, Pro Management Insolv IPURL,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory A. Prechal (spravodajkyňa), podpredsedníčka Súdneho dvora R. Silva de Lapuerta, vykonávajúca funkciu sudkyne tretej komory, sudcovia N. Wahl, F. Biltgen a L. S. Rossi,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor, v zastúpení: A. Achim,

– rumunská vláda, v zastúpení: pôvodne C.-R. Canțăr, R. Hațieganu a A. Rotăreanu, neskôr E. Gane, A. Rotăreanu, R. Hațieganu, splnomocnení zástupcovia,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

– Európska komisia, v zastúpení: L. Lozano Palacios a A. Armenia, splnomocnené zástupkyne,

* Jazyk konania: rumunčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 1. októbra 2020,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 24 ods. 1, článku 25 písm. a) a článku 28 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 2006, s. 1), zmenenej smernicou Rady 2010/88/EÚ zo 7. decembra 2010 (Ú. v. EÚ L 326, 2010, s. 1) (ďalej len „smernica o DPH“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor (UCMR – ADA združenie skladateľov pre autorské práva, ďalej len „UCMR-ADA“) a Asociația Culturală „Suflet de Român“ (kultúrne združenie „Rumunská duša“, ďalej len „združenie“), v súčasnosti v likvidácii, vo veci zdanenia daňou z pridanej hodnoty (DPH) platieb autorských odmien, ktoré malo toto združenie zaplatiť UCMR-ADA za verejné vykonanie hudobných diel v rámci predstavenia, ktoré toto združenie organizovalo.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 2 ods. 1 smernice o DPH stanovuje:

„DPH podliehajú tieto transakcie:

…

c) poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká;

…“

4 Článok 24 ods. 1 tejto smernice znie:

„Poskytovaním služieb je každá transakcia, ktorá nie je dodaním tovaru.“

5 Podľa článku 25 uvedenej smernice:

„Poskytovanie služieb môže okrem iného pozostávať z jednej z týchto transakcií:

a) prevod nehmotného majetku nezávisle od toho, či je alebo nie je predmetom dokumentu stanovujúceho vlastnícke právo.

…“

6 V článku 28 tej istej smernice sa uvádza:

„Ak sa zdaniteľná osoba, ktorá koná vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby, podieľa na poskytovaní služieb, predpokladá sa, že sama uvedené služby prijala aj poskytla.“

Rumunské právo

Daňový zákonník

7 Článok 126 s názvom „Zdaniteľné plnenia“ legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (zákon č. 571/2003 Daňový zákonník) z 22. decembra 2003 (M. Of., časť I, č. 927/23. december 2003) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „Daňový zákonník“), stanovuje:

„1. Na účely DPH sú v Rumunsku zdaňované plnenia, ktoré súčasne spĺňajú tieto podmienky:

a) plnenia, ktoré v zmysle článkov 128 až 130 predstavujú dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb podliehajúcich DPH, uskutočňované za protihodnotu, alebo sú považované za takéto dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb;…“

8 Článok 129 Daňového zákonníka s názvom „Poskytovanie služieb“ stanovuje:

„1. Poskytovaním služieb je každé plnenie, ktoré nie je dodaním tovaru, ako je vymedzené v článku 128.

2. Ak sa zdaniteľná osoba, ktorá koná vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby, podieľa na poskytovaní služieb, predpokladá sa, že sama uvedené služby prijala aj poskytla.

3. Poskytovanie služieb zahŕňa plnenia ako:

…

b) prevod nehmotného majetku nezávisle od toho, či je, alebo nie je predmetom dokumentu stanovujúceho vlastnícke právo, najmä: prevod a/alebo postúpenie autorských práv, patentov, licencií, ochranných známok a podobných práv;

…

e) sprostredkovateľské služby vykonávané osobami konajúcimi v mene a na účet iných osôb, ak sa vykonávajú v rámci dodania tovaru alebo poskytovania služieb.

…“

Autorský zákon

9 Článok 13 legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (zákon č. 8/1996 o autorskom práve a súvisiacich právach) zo 14. marca 1996 (M. Of., časť I, č. 60/26 marec 1996) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „autorský zákon“) stanovuje:

„Použitím diela vznikajú autorovi samostatné a výhradné majetkové práva, ktoré mu umožňujú povoliť alebo zakázať:

…

f) priame alebo nepriame verejné šírenie diela akýmikoľvek prostriedkami vrátane jeho sprístupňovania verejnosti takým spôsobom, aby k nemu mala verejnosť prístup z miesta a v čase, ktorý si sama zvolí;

…“

10 Hlava III tohto zákona má názov „Správa a ochrana autorského práva a s ním súvisiacich práv“. Jej kapitola I sa týka „správy majetkových práv autora a s nimi súvisiacich práv“ a obsahuje tri oddiely. Články 123 až 123^4 sú zahrnuté v oddiele I s názvom „Všeobecné ustanovenia“.

11 Podľa článku 123 uvedeného zákona:

„1. Nositelia autorského práva a s ním súvisiacich práv môžu vykonávať práva, ktoré im priznáva tento zákon, osobne alebo na základe zastúpenia organizáciami kolektívnej správy za podmienok stanovených týmto zákonom.

…

3. Nositelia autorských práv alebo s nimi súvisiacich práv nemôžu previesť majetkové práva priznané týmto zákonom na organizácie kolektívnej správy.“

12 Článok 1231 toho istého zákona stanovuje:

„1. Povinne kolektívne spravovanými sú tieto práva:

…

e) právo na verejné vykonanie hudobných diel…

…

2. Organizácie kolektívnej správy zastupujú v prípade práv uvedených v ods. 1 aj tých nositeľov práv, ktorí im neudelili splnomocnenie.“

13 Článok 125 ods. 2 autorského zákona, ktorý je zahrnutý v oddiele II, nazvanom „Organizácie kolektívnej správy autorských práv a s nimi súvisiacich práv“, stanovuje:

„Organizácie [kolektívnej správy] sú založené priamo nositeľmi autorských práv alebo s nimi súvisiacich práv, fyzickými alebo právnickými osobami, a konajú v medziach splnomocnenia, ktoré im bolo udelené, a na základe stanov prijatých v súlade s postupom stanoveným zákonom.“

14 Článok 1291 tohto zákona znie:

„Ak nositeľ [autorského práva] nie je v prípade povinnej kolektívnej správy členom žiadnej organizácie, je príslušnou organizácia v odbore s najväčším počtom členov. Nezastupovaní nositelia práv sa môžu domáhať súm, ktoré im prináležia, v lehote troch rokov odo dňa príslušného oznámenia. Po uplynutí tejto lehoty sa sumy, ktoré neboli prerozdelené alebo neboli vyplatené, použijú v súlade s rozhodnutím valného zhromaždenia s výnimkou výdavkov na výkon správy.“

15 Oddiel III v rámci hlavy III kapitoly I zákona o autorskom práve, nazvaný „Fungovanie organizácií kolektívnej správy“, obsahuje články 130 až 135.

16 Článok 130 ods. 1 toho istého zákona stanovuje:

„Organizácie kolektívnej správy sú povinné:

a) udeliť nevýhradné povolenia používateľom, ktorí o ne požiadajú pred akýmkoľvek použitím chráneného repertoáru, za odplatu prostredníctvom písomného uzavretia nevýhradnej licenčnej zmluvy na také použitie;

b) vypracovať metodiky pre oblasti svojej pôsobnosti vrátane príslušných majetkových práv, ktoré musia byť dohodnuté s používateľmi s cieľom úhrady uvedených práv v prípade diel, pri ktorých je z dôvodu ich spôsobu využívania nemožné získať individuálne povolenie od nositeľov týchto práv;

…

e) vyberať od používateľov odmeny a prerozdeľovať ich nositeľom práv;

…“

17 Článok 1311 ods. 1 autorského zákona, ktorý dopĺňa ustanovenia článku 130 ods. 1 písm. b), stanovuje:

„Metodika je dojednaná organizáciami kolektívnej správy so zástupcami [určitých združení a určitých spotrebiteľských organizácií] pri dodržaní týchto hlavných kritérií:

a) kategória nositeľov práv, či už členov alebo nečlenov, ako aj oblasť, v rámci ktorej sa vedú rokovania;

…

d) podiel používania repertoáru spravovaného organizáciou kolektívnej správy;

…

f) príjmy dosiahnuté používateľmi za výkon činnosti, pri ktorej sa používa repertoár, ktorý je predmetom rokovania.

…“

18 Článok 134 tohto zákona znie:

„1. Výkon kolektívnej správy stanovený v splnomocnení o zastúpení neobmedzuje žiadnym spôsobom majetkové práva nositeľov.

2. Kolektívna správa sa vykonáva podľa týchto pravidiel:

a) rozhodnutia o metódach a pravidlách vyberania odmien a iných poplatkov od používateľov a o prerozdelení týchto súm medzi nositeľov práv, ako aj rozhodnutia o ďalších dôležitejších aspektoch kolektívnej správy, sa prijímajú členmi v rámci valného zhromaždenia a v súlade so stanovami;

b) zrážka, ktorú majú zaplatiť nositelia práv ako členovia organizácie kolektívnej správy na účely pokrytia prevádzkových nákladov tejto organizácie… a zrážka splatná organizácii kolektívnej správy, ktorá je jediným výbercom… nemôžu spolu predstavovať viac ako 15 % ročne vybratých súm;

c) sumy vybraté organizáciou kolektívnej správy nemožno bez výslovného rozhodnutia valného zhromaždenia použiť na iné spoločné účely, než je úhrada skutočných nákladov spojených s vyberaním dlžných súm a ich prerozdelením medzi členov, pričom valné zhromaždenie môže rozhodnúť, že maximálnu výšku 15 % vybratých súm možno použiť na spoločné účely a výlučne v medziach oblasti činnosti;

d) sumy vybraté organizáciou kolektívnej správy sú prerozdelené jednotlivo medzi nositeľov práv pomerne k používaniu repertoáru každého z nich najneskôr do šiestich mesiacov od dátumu ich výberu, pričom nositelia práv môžu požadovať zaplatenie odmien, ktoré boli vybraté na meno alebo ktorých prerozdelenie si nevyžaduje predloženie osobitných dokumentov v lehote 30 dní odo dňa výberu;

e) zrážka splatná nositeľmi práv sa odpočíta z odmien, ktoré sa majú vyplatiť každému z nich po výpočte individuálneho prerozdelenia;

…

3. Autorské odmeny zaplatené organizáciám kolektívnej správy nie sú ich príjmami a ani ich nemožno považovať za takéto príjmy.

4. Organizácie kolektívnej správy nemôžu pri výkone zastupovania podľa tohto zákona si nechať previesť alebo postúpiť autorské práva alebo s nimi súvisiace práva, ani výkon týchto práv.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

19 UCMR-ADA je organizáciou kolektívnej správy majetkových autorských práv k hudobným dielam, ktorú Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (rumunský Úrad pre autorské práva) ustanovil za jediného výbercu autorských odmien v Rumunsku v súvislosti s majetkovými autorskými právami za verejné vykonanie takých diel, ktoré boli šírené pri príležitosti koncertov, predstavení alebo umeleckých podujatí.

20 Združenie zorganizovalo 16. novembra 2012 predstavenie, kde boli predvedené hudobné diela na verejnosti. Na tento účel získalo toto združenie od organizácie UCMR-ADA nevýhradnú licenciu na verejné vykonanie týchto diel, na základe ktorej bolo povinné zaplatiť autorské odmeny.

21 Keďže toto združenie zaplatilo iba časť autorských odmien, ktoré požadovala UCMR-ADA, podala táto organizácia proti nemu žalobu. Hoci prvostupňový aj odvolací súd rozhodli, že združenie má zaplatiť celú sumu požadovaných odmien, tento odvolací súd rozhodol, že výber odmien zo strany organizácie UCMR-ADA nepodlieha DPH a znížil sumu požadovanú od združenia o výšku tejto dane.

22 Vo svojom kasačnom opravnom prostriedku podanom na Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd, Rumunsko) UCMR-ADA tvrdí, že odvolací súd sa dopustil porušenia Daňového zákonníka, ako aj zásady neutrality DPH, keď rozhodol, že DPH má znášať UCMR-ADA, a nie združenie, hoci UCMR-ADA nie je konečnou používateľkou predmetných diel.

23 Keďže vnútroštátny súd má pochybnosti o výklade smernice o DPH, kladie si v prvom rade otázku, či plnenie, ktorým nositelia autorských práv k hudobným dielam povolia, aby tieto diela používali organizátori predstavení, možno kvalifikovať ako „poskytovanie služieb za protihodnotu“ v zmysle tejto smernice. V tejto súvislosti, hoci si je vedomý skutočnosti, že vo veci samej ide o odlišné majetkové práva a odlišné kategórie nositeľov práv v porovnaní s tými, o ktoré išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 18. januára 2017, SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22), pýta sa, či úvahy Súdneho dvora v danom rozsudku možno uplatniť *mutatis mutandis* v prejednávanej veci.

24 Ak sa má uvedené plnenie považovať za poskytovanie služieb za protihodnotu, vnútroštátny súd sa v druhom rade s odkazom na rozsudok zo 14. júla 2011, Henfling a i. (C-464/10, EU:C:2011:489), pýta, či organizácia kolektívnej správy tým, že vyberá odmeny od používateľov, koná ako zdaniteľná osoba v zmysle článku 28 smernice o DPH. Prípadne chce poznať dôsledky, pokiaľ ide o povinnosť vystavovať faktúry zahŕňajúce DPH tak zo strany tejto organizácie kolektívnej správy, ako aj nositeľov autorských práv.

25 Za týchto podmienok Înalta Curte de Casație și Justiție (Najvyšší kasačný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Poskytujú nositelia práv k hudobným dielam služby podľa článku 24 ods. 1 a článku 25 písm. a) smernice o DPH, a to organizátorom predstavení, od ktorých organizácie kolektívnej správy vyberajú na základe povolenia – nevýhradnej licencie – vo vlastnom mene, ale na účet uvedených nositeľov práv, odmeny za verejné vykonanie hudobných diel?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú prejudiciálnu otázku, vystupujú organizácie kolektívnej správy pri vyberaní odmien od organizátorov predstavení, a to v súvislosti s právom na verejné vykonanie hudobných diel, v postavení zdaniteľných osôb v zmysle článku 28 smernice o DPH a sú povinné vyhotoviť príslušným organizátorom predstavení faktúry vrátane DPH? Autori a iní nositelia autorských práv k hudobným dielam sú zas povinní, keď sú im vyplácané odmeny, vystaviť organizácii kolektívnej správy faktúry vrátane DPH?“

Konanie na Súdnom dvore

26 Pojednávanie, ktoré sa pôvodne malo uskutočniť 27. mája 2020, bolo z dôvodu sanitárnej krízy zrušené a otázky, ktoré mali byť položené na pojednávaní, boli zmenené na otázky vyžadujúce si písomnú odpoveď. Účastníci konania odpovedali na tieto otázky v stanovených lehotách.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

27 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 2 ods. 1 písm. c) a článok 24 ods. 1 a článok 25 písm. a) smernice o DPH majú vykladať v tom zmysle, že nositeľ autorských práv k hudobným dielam vykonáva odplatné poskytovanie služieb v prospech organizátora predstavení, t. j. konečného používateľa, keď tento používateľ získa nevýhradnú licenciu, ktorá ho oprávňuje na verejné vykonanie týchto diel za úhradu autorských odmien, ktoré vyberá príslušná organizácia kolektívnej správy konajúca vo vlastnom mene, ale na účet tohto nositeľa práv.

28 Podľa článku 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH tejto dani podlieha poskytovanie služieb za protihodnotu na území členského štátu zdaniteľnou osobou, ktorá koná ako taká.

29 V zmysle článku 24 ods. 1 tejto smernice každé plnenie, ktoré nepredstavuje dodanie tovaru, sa má považovať za poskytnutie služby. Článok 25 smernice o DPH vymenováva ako príklady tri rôzne plnenia kvalifikovateľné ako „poskytnutie služieb“, z ktorých plnenie uvedené v článku 25 písm. a) spočíva v prevode nehmotného majetku.

30 Pred otázkou, či poskytovanie služieb, o aké ide vo veci samej, môže pozostávať z prevodu nehmotného majetku v zmysle tohto ustanovenia, treba posúdiť, či sa takéto plnenie vykonáva za protihodnotu. Ako totiž vyplýva z článku 28 tohto rozsudku, podľa článku 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH na to, aby sa na takéto poskytovanie služieb vzťahovala táto smernica, musí byť vykonané v každom prípade za protihodnotu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, bod 24).

31 Z ustálenej judikatúry vyplýva, že poskytovanie služieb sa vykonáva za protihodnotu v zmysle smernice o DPH a je preto zdaniteľné, len ak existuje medzi poskytovateľom a príjemcom právny vzťah, v rámci ktorého dochádza ku vzájomnej výmene plnení, pričom odmena prijatá poskytovateľom predstavuje skutočnú protihodnotu za službu poskytnutú príjemcovi. Tak je to v prípade, ak existuje priama súvislosť medzi poskytnutou službou a prijatou protihodnotou, pričom zaplatené sumy predstavujú

skutočnú protihodnotu individualizovateľnej služby poskytnutej v rámci právneho vzťahu, v rámci ktorého dôjde k výmene vzájomných plnení (pozri najmä rozsudky z 18. januára 2017, SAWP, C-37/16, EU:C:2017:22, body 25 a 26, ako aj z 11. júna 2020, Vodafone Portugal, C-43/19, EU:C:2020:465, bod 31 a citovanú judikatúru).

32 Podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vnútroštátna právna úprava uplatniteľná vo veci samej zavádza povinnú kolektívnu správu pri výkone práva na verejné vykonanie hudobných diel, najmä počas predstavení. Táto kolektívna správa najmä znamená, že jediná príslušná organizácia kolektívnej správy má povinnosť poskytovať používateľom, akými sú organizátori vystúpení, ktorí o to požiadajú, nevýhradnú licenciu na verejné vykonanie predmetného diela. Vyberaním odmien prináležiacich nositeľom autorských práv ako protihodnoty za toto povolenie koná táto organizácia vo vlastnom mene, ale na účet týchto nositeľov autorských práv bez ohľadu na to, či sú alebo nie sú členmi uvedenej organizácie.

33 Z týchto informácií vyplýva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, nositeľ autorských práv poskytuje organizátorovi predstavení služby za protihodnotu aj napriek tomu, že do toho vstupuje organizácia kolektívnej správy.

34 Po prvé v takom prípade totiž existuje právny vzťah, v rámci ktorého dôjde k vzájomnej výmene plnení v tom zmysle, že udelením súhlasu s verejným vykonaním hudobného diela nositeľ autorského práva k tomuto dielu umožní používateľovi jeho používanie. Tento používateľ zase vykoná v prospech daného nositeľa platbu organizácii kolektívnej správy, čím si splní svoju povinnosť platiť odmenu za používanie požadovaného diela. V tomto prípade koná uvedená organizácia na účet nositeľov autorských práv.

35 Tá okolnosť, že použitie chráneného diela sa povolí na základe výslovnej žiadosti používateľa, ktorý zas zaplatí dlžnú odmenu, potvrdzuje v situácii ako vo veci samej nielen existenciu právneho vzťahu, v rámci ktorého si poskytovateľ-nositeľ práv a prijímateľ-používateľ vymieňajú vzájomné plnenia, ale zároveň umožňuje konštatovať priamu súvislosť medzi poskytnutou službou a skutočne prijatou protihodnotou.

36 Po druhé treba konštatovať, že v situácii, o akú ide vo veci samej, odmena zaplatená používateľom predstavuje skutočnú protihodnotu za službu poskytnutú v rámci tohto právneho vzťahu. V tejto súvislosti z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že cieľom sumy, ktorú nositeľom autorských práv dlhuje organizácia kolektívnej správy, hoci sa v konečnom dôsledku určuje podľa metodík stanovených vnútroštátnym zákonom, je odmeniť poskytnutú službu.

37 Tento záver nie je spochybnený skutočnosťou, že táto odmena je vyberaná organizáciou kolektívnej správy, keďže táto organizácia koná na účet nositeľov autorských práv, ani nie je spochybnený okolnosťou, že kolektívna správa odmien vyplýva zo zákonnej povinnosti, ako uvádza generálny advokát v bode 48 svojich návrhov, alebo že organizácia kolektívnej správy koná tak pre autorov, ktorí sú jej členmi, ako aj pre tých, ktorí nie sú jej členmi, keďže jej spôsob správy na nemení podľa kategórie nositeľov autorských práv.

38 Situácia, o akú ide vo veci samej, sa tak odlišuje od situácie, v ktorej bol vydaný rozsudok z 18. januára 2017, SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22), z dvoch hľadísk. Na jednej strane existuje právny vzťah, v rámci ktorého si nositeľ práv a konečný používateľ chráneného diela vymieňajú vzájomné plnenia. Na druhej strane existuje priama súvislosť medzi poskytovaním služby a protihodnotou, keďže odmeny, ktoré má zaplatiť konečný používateľ, predstavujú skutočnú protihodnotu individualizovateľnej služby poskytnutej nositeľom autorského práva, kým Súdny dvor v bodoch 28 až 30 uvedeného rozsudku dospel k záveru, že príslušné poplatky, ktoré mali zaplatiť niektorí výrobcovia a dovozcovia podľa vnútroštátneho zákona, ktorý tiež stanovoval ich výšku, slúžili na financovanie primeranej kompenzácie v prospech nositeľov predmetných práv.

39 Pokiaľ sa preukáže, že transakcia dotknutá vo veci samej predstavuje poskytovanie služieb za protihodnotu v zmysle článku 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH, nie je potrebné určiť, či spadá pod pojem „prevod nehmotného majetku“ v zmysle článku 25 písm. a) tejto smernice, keďže zoznam poskytovaných služieb uvedený v tomto článku 25 nemá vyčerpávajúcu povahu.

40 Zo všetkého vyššie uvedeného vyplýva, že článok 2 ods. 1 písm. c) smernice o DPH sa má vykladať v tom zmysle, že nositeľ autorských práv k hudobným dielam vykonáva odplatné poskytovanie služieb v prospech organizátora predstavení, t. j. konečného používateľa, keď sa tomuto používateľovi povolí nevýhradnou licenciou verejné vykonanie týchto diel za úhradu autorských odmien, ktoré vyberá príslušná organizácia kolektívnej správy konajúca vo vlastnom mene, ale na účet tohto nositeľa práv.

O druhej otázke

41 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 28 smernice o DPH vykladať v tom zmysle, že organizácia kolektívnej správy, ktorá vo vlastnom mene, ale na účet nositeľov autorských práv k hudobným dielam vyberá odmeny, ktoré im prináležia ako protihodnota za povolenie na verejné vykonanie ich chránených diel, koná ako „zdaniteľná osoba“ v zmysle tohto článku, a považuje sa teda za osobu, ktorá prijala toto poskytnutie služieb od uvedených nositeľov práv predtým, než ich sama poskytla konečnému používateľovi. Vnútroštátny súd sa tiež v takom prípade pýta, či jednak musí organizácia kolektívnej správy vystavovať faktúry vo svojom mene pre konečného používateľa, v ktorých uvedie odmeny vybraté od tohto používateľa, vrátane DPH, a jednak, či nositelia autorských práv sú zas povinní vystavovať organizácii kolektívnej správy faktúry obsahujúce DPH za služby poskytnuté na základe prijatých odmien.

42 Pokiaľ ide o prvú časť tejto otázky, treba pripomenúť, že ak sa zdaniteľná osoba, ktorá koná vo vlastnom mene, ale na účet inej osoby, podieľa na poskytovaní služieb, podľa článku 28 smernice o DPH sa predpokladá, že sama uvedené služby prijala aj poskytla.

43 Uvedené ustanovenie teda vytvára právnu domnienku dvoch poskytnutí identických služieb v postupnej nadväznosti. Podľa tejto domnienky subjekt, ktorý sprostredkúva poskytnutie služieb a ktorý je komisionárom, sa najprv považuje za príjemcu predmetných služieb od subjektu, na účet ktorého koná, ktorý je komitentom, predtým, než tieto služby následne osobne poskytne zákazníkovi (rozsudok zo 4. mája 2017, Komisia/Luxembursko, C-274/15, EU:C:2017:333, bod 86 a citovaná judikatúra).

44 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu po prvé vyplýva, že kolektívna správa výkonu práva na verejné vykonanie hudobných diel je povinná, najmä v rámci predstavení. V tomto prípade príslušná organizácia kolektívnej správy zastupuje aj nositeľov práv, ktorí jej neudelili mandát, a teda nie sú členmi tejto organizácie. Po druhé výlučné majetkové práva nositeľov autorských práv, ktoré im umožňujú udeliť alebo zakázať najmä verejné vykonanie diela, nemôžu byť postúpené organizáciám kolektívnej správy. Po tretie podľa uplatniteľného vnútroštátneho práva organizácia kolektívnej správy má jednak povinnosť udeľovať nevýhradné licencie používateľom, ktorí o to požiadajú, a jednak vypracovať metodiky dohodnuté s používateľmi s cieľom zaplatiť primerané odmeny v prípade diel, ktorých spôsob používania znemožňuje udelenie individuálneho povolenia nositeľmi práv. Po štvrté v prípade, že sú odmeny dlžné nositeľom práv v súlade s týmito metodikami, povolenie udelené používateľovi organizáciou kolektívnej správy bude zahŕňať povinnosť zaplatiť sumy, ktoré táto organizácia vyberá vo svojom mene, ale na účet nositeľov autorských práv.

45 Zo všetkých týchto skutočností posudzovaných ako celok vyplýva, že v situácii, o akú ide vo veci samej, organizácia kolektívnej správy sa tým, že udeľuje licencie používateľom chránených diel a vyberá odmeny ako protihodnotu za toto použitie vo vlastnom mene, ale na účet nositeľov autorských práv, zapája do poskytovania služieb, ktoré títo nositelia vykonávajú v prospech používateľov,

t. j. usporiadateľov predstavení. Na uvedenú organizáciu treba teda nahliadať tak, že najprv prijala uvedené poskytovanie služieb uvedených nositeľov práv a potom ho osobne poskytla konečným používateľom.

46 V dôsledku toho za okolností, o aké ide vo veci samej, treba organizáciu kolektívnej správy považovať za konajúcu ako komisionár v zmysle článku 28 smernice o DPH.

47 Skutočnosť, že organizácia kolektívnej správy zastupuje aj nositeľov autorských práv, ktorí jej mandát neudelili, neodporuje tomuto záveru, pretože ani poskytovanie predmetných služieb, ani spôsoby, akým sa uskutočňuje, sa nelíši podľa kategórie dotknutých nositeľov práv.

48 Zo skutočností, ktoré poskytol tak vnútroštátny súd, ako aj rumunská vláda, totiž vyplýva, že v systéme povinnej kolektívnej správy, o ktorý ide vo veci samej, platný zákon nijako nerozlišuje podľa toho, či ide o člena alebo nečlena organizácie kolektívnej správy, pokiaľ ide o poskytovanie licencií, vyberanie odmien, ich rozdeľovanie, ako aj vykonanie zrážky pre organizáciu kolektívnej správy.

49 Pokiaľ ide o druhú časť tejto otázky týkajúcu sa dôsledkov uplatnenia článku 28 smernice o DPH vzhľadom na fakturáciu, treba pripomenúť, že keďže toto ustanovenie je súčasťou hlavy IV tejto smernice, nazvanej „Zdaniteľné transakcie“, poskytovanie služieb, ku ktorému dochádza následne, spadá do pôsobnosti DPH. Z toho vyplýva, že ak poskytovanie služieb, na ktorom sa podieľa hospodársky subjekt, podlieha DPH, právny vzťah medzi týmto subjektom a druhým subjektom, na ktorého účet koná, musí tiež podliehať DPH (pozri v tomto zmysle rozsudok z 19. decembra 2019, Amără Land Investment, C-707/18, EU:C:2019:1136, bod 38).

50 Ak teda organizácia kolektívnej správy, ktorá koná ako zdaniteľná osoba, uskutočňuje vo svojom mene, ale na účet nositeľov autorských práv plnenie spočívajúce v udeľovaní nevýhradných licencií organizátorom predstavení na účely verejného vykonania hudobných diel za autorské odmeny, táto organizácia uskutočňuje plnenie patriace do pôsobnosti DPH rovnako ako nositelia autorských práv poskytujú zdaniteľnú službu, keď dostávajú odmeny od organizácie kolektívnej správy.

51 V takejto situácii a na účely dodržania zásady daňovej neutrality je organizácia kolektívnej správy, ktorá je zdaniteľnou osobou, povinná zaslať vo vlastnom mene konečnému používateľovi faktúru, v ktorej uvedie výšku odmien, ktoré jej dlží, navýšenú o DPH. Ďalej po prijatí odmien, ktoré táto organizácia ďalej prevedie, sú nositelia autorských práv povinní, ak sú zdaniteľnými osobami, vystaviť a zaslať uvedenej organizácii faktúru, ktorá bude uvádzať prijaté odmeny a DPH, ktorej tieto odmeny podliehajú.

52 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 28 smernice o DPH sa má vykladať v tom zmysle, že organizácia kolektívnej správy, ktorá vo vlastnom mene, ale na účet nositeľov autorských práv k hudobným dielam vyberá odmeny, ktoré im prináležia ako protihodnota za povolenie na verejné vykonanie ich chránených diel, koná ako „zdaniteľná osoba“ v zmysle tohto článku, a považuje sa teda za osobu, ktorá prijala toto poskytnutie služieb od uvedených nositeľov práv predtým, než ich sama poskytla konečnému používateľovi. V takom prípade je táto organizácia kolektívnej správy povinná vystaviť konečnému používateľovi faktúry vo svojom mene, v ktorých uvedie odmeny vybraté od tohto používateľa vrátane DPH. Nositelia autorských práv sú zas povinní vystavovať organizácii kolektívnej správy faktúry vrátane DPH za poskytnutú službu v súvislosti s prijatými odmenami.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 2 ods. 1 písm. c) smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, zmenenej smernicou Rady 2010/88/EÚ zo 7. decembra 2010, sa má vykladať v tom zmysle, že nositeľ autorských práv k hudobným dielam vykonáva odplatné poskytovanie služieb v prospech organizátora predstavení, t. j. konečného používateľa, keď sa tomuto používateľovi povolí nevýhradnou licenciou verejné vykonanie týchto diel za úhradu autorských odmien, ktoré vyberá príslušná organizácia kolektívnej správy konajúca vo vlastnom mene, ale na účet tohto nositeľa práv.**

2. **Článok 28 smernice 2006/112/ES, zmenenej smernicou 2010/88, sa má vykladať v tom zmysle, že organizácia kolektívnej správy, ktorá vo vlastnom mene, ale na účet nositeľov autorských práv k hudobným dielam vyberá odmeny, ktoré im prináležia ako protihodnota za povolenie na verejné vykonanie ich chránených diel, koná ako „zdaniteľná osoba“ v zmysle tohto článku, a považuje sa teda za osobu, ktorá prijala toto poskytnutie služieb od uvedených nositeľov práv predtým, než ich sama poskytla konečnému používateľovi. V takom prípade je táto organizácia kolektívnej správy povinná vystaviť konečnému používateľovi faktúry vo svojom mene, v ktorých uvedie odmeny vybraté od tohto používateľa vrátane dane z pridanej hodnoty (DPH). Nositelia autorských práv sú zas povinní vystavovať organizácii kolektívnej správy faktúry vrátane DPH za poskytnutú službu v súvislosti s prijatými odmenami.**

Podpisy